

[Ingeborg Hansen.]

Baggrund af de to forudgaaende Bestemmelser i Valgloven, nemlig Bestemmelsen i § 79 om, at en Stemmeseddel skal være inddelt til saa mange Navne, som der skal vælges Landstingsmedlemmer, og til Navnene paa lige saa mange Stedfortrædere, og Bestemmelsen i § 80 om, at Stemmeafgivningen sker ved *Navnenes* Opskrivning paa Stemmesedlen. Efter dette kommer den Bestemmelse, der her er omtalt, som en naturlig og nødvendig Tilkendegivelse af, at Valgmanden ikke behøver at skrive Navnene paa alle Kandidater op, men i og for sig kan gaa helt ned til en Kandidat og een Stedfortræder og alligevel være sikker paa, at hans Stemme tæller med til Fordel for den eller dem, han ønsker valgt.

Den gamle Valglov af 1849 indeholdt i den tilsvarende Paragraf følgende Bestemmelse:

„Stemmeafgivningen sker ved *Navnenes* Opskrivning paa een hver Valgmand af Valgbestyrelsens Formand overgivet Stemmeseddel. I denne nævnes saa mange Mænd, som skulle vælges til Landstingsmænd for Valgkredsen; den Stemmeseddel, hvorpaa der findes flere Navne, er ugyldig.“

Men allerede i 1867 blev denne Bestemmelse ændret, saa den kom til at lyde omtrent ordret, som vi har den i Dag, idet Bestemmelsen om, at Stemmesedler, hvorpaa der fandtes flere Navne, skulde være ugyldige, gik ud, og Paragraffen kom til at lyde saaledes:

„Stemmeafgivningen sker ved *Navnenes* Opskrivning paa den enhver Vælger ... overgivne Stemmeseddel. En Stemmeseddel er i og for sig gyldig, om der end paa samme kun findes eet Navn anført.“

Den omtalte Lovbestemmelse kan derfor ikke efter Udvalgsflertallets Mening ses som et Led i Bestemmelserne om, hvad der gør en Stemmeseddel ugyldig. Saadanne Bestemmelser findes overhovedet ikke i Valgloven, for saa vidt angaar Landstingsvalgene. Derimod nævner Valglovens § 38 udtrykkeligt, i hvilke Tilfælde en Stemmeseddel til Folketingsvalgene er ugyldig. Den nævner 3 Tilfælde. For det første, at det ikke med Sikkerhed fremgaar af Stemmesedlen, hvem det er, vedkommende Vælger har villet stemme paa. For det andet, at Stemmesedlen eller Konvolutten maa formodes ikke at hidrøre fra Listerførerne, og for det tredje, at det paa Stemmesedlen forsætlig tilkendegives, hvem den stemmende er, eller at Stemmesedlen paa anden Maade har et Særpræg, altsaa strider

mod Reglerne om den hemmelige Afstemning. Det vil da være naturligt at mene, at Loven vilde have udtalt sig paa samme klare og positive Maade, hvis den havde ment, at en Stemmeseddel ved Landstingsvalget skulde være ugyldig i et Tilfælde som det her foreliggende; og hvis man regner med, at Bestemmelserne fra Folketingsvalget om, hvornaar en Stemmeseddel er ugyldig, ogsaa gælder Landstingsvalget, saa er det dermed udtrykkeligt sagt, at den er gyldig, fordi det med Sikkerhed fremgaar af den, hvem vedkommende Vælger har villet stemme paa, og de andre Betingelser, som gør den ugyldig, ikke foreligger.

Det er efter Udvalgets Flertals Mening ikke rigtigt blot at stille de to Ting op mod hinanden, at enten er en Stemmeseddel gyldig eller ugyldig. Der er tre Muligheder, idet den kan være gyldig, blank eller ugyldig, og det, der her er sket, er, at der for en Stedfortræders Vedkommende er afgivet blank Stemmeseddel. Der staar ingen Steder skrevet i Loven, at en Valgmand har Pligt til at stemme paa nogen af de opstillede Kandidater eller Stedfortrædere, og Loven forbyder derfor heller ikke nogen Valgmand at afgive blank Stemmeseddel for Kandidat eller Stedfortræder, lige saa lidt som der i Loven, hverken direkte eller indirekte, findes udtrykt nogen Forudsætning om, at en blank Stemmeseddel skulde være ugyldig. Afgivelse af en blank Stemmeseddel, som det her er sket for Stedfortræderes Vedkommende, maa sidestilles med Ordene „Stemmer ikke“, som er almindelige ved mundtlige Afstemninger, og i det hele taget er denne Form ved Afstemninger saa anerkendt, at der i hvert Tilfælde maatte en positiv og fuldstændig klar og utvetydig Bestemmelse til for at gøre den utilladelig, det vil sige for at gøre en blank Stemmeseddel ugyldig. Det er i Betænkningen endvidere nævnt, at Indenrigsministeriet i en Skrivelse af 2. Maj 1918 til Formændene for Landstingsvalgbestyrelserne gaar ud fra den samme Sondring mellem blanke og ugyldige Stemmesedler, idet der staar:

„I Overensstemmelse med hidtil fulgt Praksis maa Ministeriet gaa ud fra, at eventuelt afgivne blanke Stemmesedler som gyldige vil være at medregne ved Forholdstallets Udregning“ o. s. v.

Det Valg i Roskilde i 1928, som er omtalt i Betænkningen, og hvor 5 Stemmesedler blev kasseret som ugyldige, fordi de ikke indeholdt Navne paa Stedfortrædere, kan paa ingen Maade være Præcedens for Lands-